

Versos diversos

Maria Dolors Pellicer

Propostes didàctiques

Elaborades per
Maria Viu

VERSOS   DIVERSOS

D E S C R I P C I Ó

Autora: *Maria Dolors Pellicer*

Dibuixos: *Josep Ferrer*

Edicions Bromera / Alzira, 2003

Col·lecció: «L'Elefant», núm. 5

Format: 13 × 20,5 cm, 112 pàgs.

Enquadernació en rústica. Impressió en blanc i negre.

Edat: a partir de 10 anys. L'elecció d'un llenguatge accessible i l'ús d'esquemes mètrics senzills fan d'aquest llibre un material molt adequat per acostar els menuts a la poesia. A més, la brevetat dels poemes contribueix a facilitar-ne la memorització per als més agosarats.

RESUM ARGUMENTAL

El títol del llibre, *Versos diversos*, és un reflex fidel del contingut de l'obra, ja que es tracta d'una mena de calaix de sastre on caben rimes que van des de l'amor i l'amistat fins als somnis i les il·lusions, passant per altres tan allunyades com les festes populars, la fam, la immigració o les agressions que pateix la natura.

L'autora compon estrofes de versos d'art menor, per ser més pròxims als esquemes naturals del llenguatge humà. Al seu torn, les estrofes tenen un nombre irregular de versos, segons les necessitats de llargària dependent del tema que tracten.

Els primers poemes del recull parlen de la poesia com a vehicle de l'expressió de sentiments, i a continuació hi apareix un grup temàtic en què es relacionen les nits, els dies i les estrelles amb l'expressió de sentiments amorosos. Més endavant, uns quants

poemes parlen de xiquets i alguns fan referència a cançons i a jocs infantils ben coneguts.

El poemari inclou un bestiari breu, que pot ser utilitzat a la manera d'endevinalles, aprofitant que la rima és una pista per a esbrinar de quin animal es parla; també s'hi esmenten festes que es relacionen amb menjars típics, cosa que dóna peu a introduir el tema de la fam i la solidaritat entre els pobles, les dificultats per a viure d'algunes persones o grups socials, tant si tenen a veure amb el clima com si són ocasionades per l'ésser humà.

Finalment, a partir de la meitat del recull, es torna al to festiu dels poemes que parlen de l'oratge i les estacions, del pas del temps, de la son, del son i dels somnis. En resum, un calaix de sastre en què cada xiquet o xiqueta trobarà un poema que li agrade.

TEMA I INTERÉS DEL LLIBRE

Els llibres de poesia adreçats als infants sovint són simples reculls de poemes amb rima i ritme, sense més pretensions que divertir i introduir els menuts en aquesta classe de literatura. Però *Versos diversos* va molt més enllà, en incloure poemes que contenen reflexions profundes al voltant de nombrosos temes que ultrapassen l'abast dels poemes que s'escriuen habitualment per al públic infantil.

Versos diversos conté poemes que parlen d'amor i estima, d'animals, de fam i patiments, de solidaritat, de les estacions de l'any i d'algunes situacions extremes que provoquen les temperatures, com ara la destrucció dels paisatges. També s'hi fa referència a les festes populars, a les menges típiques i als personatges de contes dels de tota la vida.

Atés el que s'ha dit més amunt, no es pot dir que un únic tema predomine en el llibre, si no és la possibilitat de parlar sobre

qualsevol cosa mitjançant la poesia. Per això, suggerim debatre en classe al voltant de, per exemple:

- L'amor romàntic i l'estima envers els altres.
- L'amistat com a sentiment que uneix per damunt de prejudicis.
- Els somnis i les il·lusions.
- Les festes populars i els menjars típics com a marques d'identitat dels pobles.
- Els animals.
- La fam com a problema del qual cal ser conscient.
- La immigració i el racisme que sol acompanyar-la.
- La solidaritat amb els més desfavorits.
- La destrucció del paisatge i l'ecologia.
- El gènere poètic com a vehicle de l'expressió dels sentiments.

L'AUTORA

Maria Dolors Pellicer va nèixer el 1956 a Oliva (la Safor) i actualment viu a Pego. És mestra i membre actiu del Col·lectiu de Mestres de la Safor i l'Escola d'Estiu Marina-Safor, on ha impartit nombrosos cursos d'animació lectora. Com a escriptora de narracions infantils és autora, entre altres, de: *Xe, quins peus!*; *Tegolins i tegolines*; *Fil que penja*; *Cul, culot*; *Rondalles de la marjal*; *La banda dels superbruts*; *El xiquet de cotó en pèl*; *El gegant Romuald*; *Els contes de la Titirimonga* i *Com una cabra*.

L'IL·LUSTRADOR

Josep Ferrer i Pérez és professor de Primària i viu a Pego (la Marina Alta). Membre organitzador de l'Escola d'Estiu Marina-Safor,

col·labora en el disseny i les il·lustracions del Butlletí Informatiu del Col·lectiu de Mestres de la Safor. Ha il·lustrat diversos llibres infantils, entre els quals es troben *El xiquet de cotó en pel; Tegolins i tegolines; Xe, quins peus!; Cul, culot; Rondalles de la marjal i Un elefant sota el llit.*

SUGGERIMENTS DIDÀCTICS I METODOLÒGICS

La immensa majoria dels educadors reconeixen que la motivació a la lectura és un principi didàctic bàsic. Però aconseguir lectors i, sobretot, fomentar l'hàbit lector en l'alumnat de les nostres escoles no és fàcil.

D'altra banda, massa sovint es concep la lectura d'un llibre com un deure al qual, inevitablement, sempre segueix una prova escrita que demostre que s'ha arribat a l'última pàgina, i això no contribueix precisament a popularitzar-ne l'hàbit. Tanmateix, cada dia està més arrelada la convicció que la lectura ha d'estar integrada dins del procés formatiu de l'alumnat de manera permanent i definitiva.

Per això, unes propostes didàctiques han de ser el punt de partida, l'instrument de motivació que permeta que els xiquets i les xiquetes s'acosten lliurement als llibres i que els ofereisca experiències lectores estimulants i satisfactòries. No s'han d'usar com a finalitat, sense més objectiu que transmetre coneixements acadèmics als alumnes, sinó que han de poder provocar l'enriquiment intel·lectual i estètic dels xiquets i les xiquetes de les nostres escoles. Per això, és necessari programar tot el procés lector, amb la preparació d'activitats que compreguen l'abans i el després de la lectura, i crear un clima que faça créixer en l'alumnat la necessitat de llegir i d'escriure.

La lectura és descobriment i coneixement, emoció, creativitat i construcció d'un món interior, individual i propi. Però, a més,

si es tracta d'un llibre de poemes infantils com aquest, la lectura assoleix una dimensió més valuosa, ja que estem obrint als nostres alumnes la porta al món de la sensibilitat per mitjà de la bellesa de les paraules i els efectes musicals de la rima i el ritme en els versos. Acostumar els nostres alumnes a llegir o recitar un poema a l'aula és oferir-los la possibilitat de compartir col·lectivament pensaments, sentiments i emocions, alhora que els ajudem a consolidar el gust pel primer gènere literari que, quasi de segur, van conèixer de menuts, amb les cançons populars de bressol que els cantaven els seus pares i iaïos.

Versos diversos és un llibre escrit per a divertir i per a fer reflexionar l'alumnat del tercer cicle d'Educació Primària, a qui va adreçat. La seua lectura, ja siga individual o col·lectiva, ha de fer-se de manera relaxada, sense pressions, en un ambient de joc i distensió. El mestre o mestra pot presentar la lectura del llibre com una activitat extraordinària, un descans, un parèntesi en la tasca escolar...

Les activitats que proposarem a partir dels poemes d'aquest recull seran lúdiques, refrescants, però també encaminades a provocar la reflexió al voltant de temes transcendents. El mestre o mestra ha de convèncer, controlar i orientar, però no imposar-ne la lectura als menuts. La brevetat dels poemes, independents els uns dels altres, facilitarà el procés als menys afeccionats a les lletres.

Per tal d'interessar l'alumnat envers la lectura del llibre, es pot plantejar una mena de joc en el qual demanem a la classe que, per torns, cadascú forme un redolí amb el seu nom per a presentar-se. Per exemple: «Em diuen Maria, i estíuege a Gandia». Quan tota la classe haja dit el seu redolí, el mestre o mestra ensenya el llibre i pregunta al voltant del títol, per veure sobre quins temes pensen els alumnes que es poden escriure «versos diversos». També es pot aprofitar algun dels poemes sobre animals a la manera d'endevinal·la, o donar-los a triar un a cadascun per a fer un recital, fent l'entonació adequada i dramatitzant.

Una altra possibilitat és repartir estrofes de diferents poemes del recull als xiquets i xiquetes, i a continuació permetre'ls que vagen lliurement per l'aula a la recerca del seu poema. Es pot plantejar com un joc que guanya el grup que més prompte ajunte, ordene i recite les estrofes del seu poema.

La participació en aquesta mena d'activitats ha de ser voluntària, mai obligatòria. En aquestes edats és normal que tots hi vulguen intervindre, si no al principi, sí quan vegem divertir-se els altres.

Finalment, cal recordar que les activitats que plantegem a continuació són perquè el mestre o mestra en faci ús a l'aula, i que en cap cas estan indicades per a la lectura individual ni perquè el xiquet o xiqueta les resolga en períodes vacacionals. A més, és tasca del professional decidir quines de les activitats són adequades per al seu grup-classe o per al moment del curs en què es fa la lectura del llibre.

*SOLUCIONS D'ALGUNES DE LES ACTIVITATS
COMPLEMENTÀRIES PLANTEJADES*

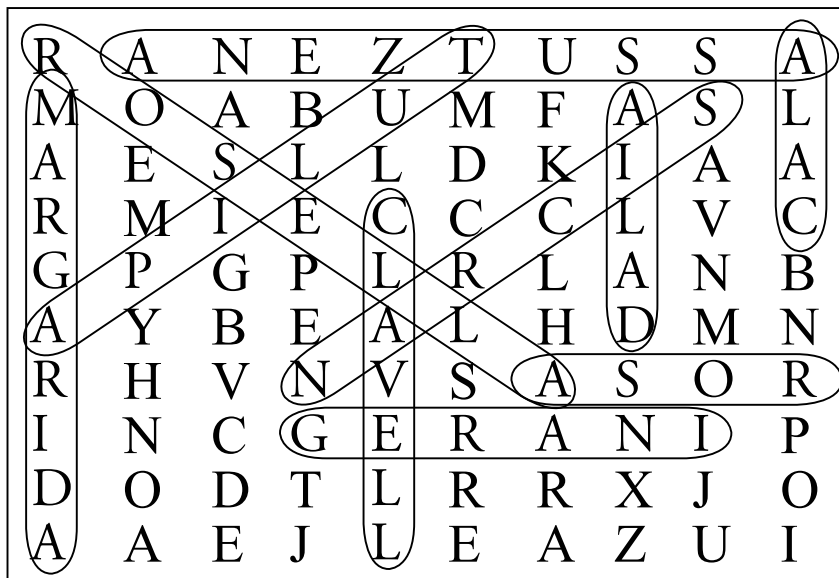
SOLUCIÓ DE L'ACTIVITAT NÚM. 5

La cuca de llum; les formigues; el grill.

SOLUCIÓ DE L'ACTIVITAT NÚM. 6

A l'estiu tot el món viu. Primavera arribada, ovella esquilada.
Pluja d'hivern, dia d'infern. La tardor porta tristor.

SOLUCIÓ DE L'ACTIVITAT NÚM. 8

PROPOSTES DE TREBALL*

(MATERIAL FOTOCOPIABLE)

---

* L'editor autoritza la reproducció d'aquestes *Propostes de treball* amb finalitats didàctiques, però recorda que no es permet la reproducció, per fotocòpia o altres mitjans, del llibre a què es refereixen aquestes propostes.

A) FITXA DE LECTURA

TÍTOL DE L'OBRA: .....

AUTORA: .....

DIBUIXOS DE: .....

EDICIONS BROMERA

COL·LECCIÓ: ..... NÚM.: .....

1. Com s'anomena el gènere literari en què està escrit *Versos diversos*? Assenyal la resposta correcta:

Teatre

Novel·la

Història

Poesia

Conte

Ciència

2. Quin és el poema que més t'ha agradat del recull? Explica per què.

.....
.....
.....

3. Quins són els temes que apareixen més sovint en els poemes del llibre? Subratlla les opcions adequades:

–La solidaritat amb els més desfavorits

–El fútbol

–La destrucció del paisatge i l'ecologia

–L'amistat

–L'exaltació dels superherois

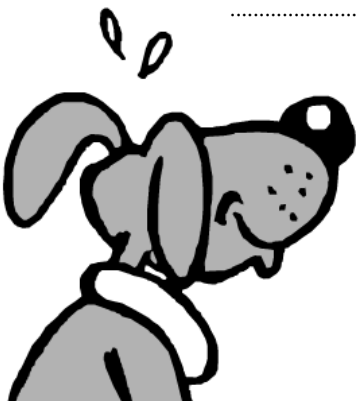
–La religió

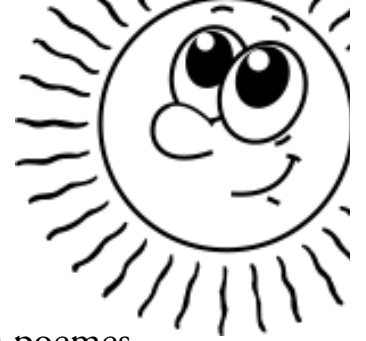
–Els menjars i les festes populars

–La televisió

4. Si hagueres de recomanar el llibre a un company o companya, què li diries?

.....
.....
.....

B) ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES

1. Observa atentament la portada del llibre. Quin dels poemes del recull creus que podria il·lustrar? Explica la resposta.

.....
.....
.....
.....

2. Al llibre es tracten uns quants temes diferents. Ompli la graella amb el primer vers d'algun poema que tracte de...

Amistat	....
Amor	....
Festes populars	....
Immigració	....
Pobresa	....
Fam	....

3. Localitza en el llibre tots els poemes que parlen d'animals. A continuació, tria el que més t'haja agradat i copia ací la definició que dóna el diccionari de l'animal que hi apareix.

.....
.....
.....

4. Quines diferències trobes entre el poema que has triat en l'activitat anterior i la definició del diccionari? Quin text s'acosta més a la realitat? Raona la resposta.

.....
 .....
 .....

5. Una altra d'animals: prova d'esbrinar a quins animals es refereixen aquestes endevinalles.

A la nit em faig la llum per a trobar-me el menjar, i jo mateixa il·lumine els qui em volen agafar.	....
Més de cent per un camí no fan pols ni remolí.	....
És petit, petit, no té cap moneda i diu que és ric, ric.	....

6. En el llibre hi ha uns quants poemes que parlen de les estacions de l'any. Llig aquests refranys sobre el mateix tema, relaciona'n les parts i copia'ls davall.

A l'estiu •	• dia d'infern.
Primavera arribada, •	• porta tristor.
Pluja d'hivern, •	• tot el món viu.
La tardor •	• ovella esquilada.

1. ....
 2. ....
 3. ....
 4. ....

7. Relaciona cada refrany de l'activitat anterior amb un dels poemes del llibre.

Refrany	Pàg.	Primer vers
1		
2		
3		
4		

8. El poema de la pàgina 68 parla d'una estació de l'any en què el món s'ompli de colors. Busca en aquesta sopa de lletres els noms de deu flors que hi apareixen.

R	A	N	E	Z	T	U	S	S	A
M	O	A	B	U	M	F	A	S	L
A	E	S	L	L	D	K	I	A	A
R	M	I	E	C	C	C	L	V	C
G	P	G	P	L	R	L	A	N	B
A	Y	B	E	A	L	H	D	M	N
R	H	V	N	V	S	A	S	O	R
I	N	C	G	E	R	A	N	I	P
D	O	D	T	L	R	R	X	J	O
A	A	E	J	L	E	A	Z	U	I

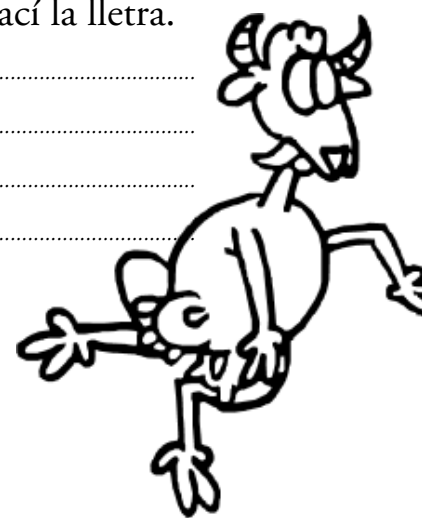
9. La primera estrofa del poema de la pàgina 20 recorda una cançó popular valenciana molt coneguda. Anota'n ací la lletra.

.....

.....

.....

.....

10. Els poemes de les pàgines 34 i 36 fan referència a festes que se celebren en diferents pobles de la nostra comunitat. Indica quina festa se celebra al teu poble i inventa'n un redolí commemoratiu.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

11. Observa les il·lustracions de les pàgines 37, 42 i 59. A continuació, proposa al teu professor o professora que, per parelles, en trieu una i en redacteu una història.

.....

.....

.....

.....

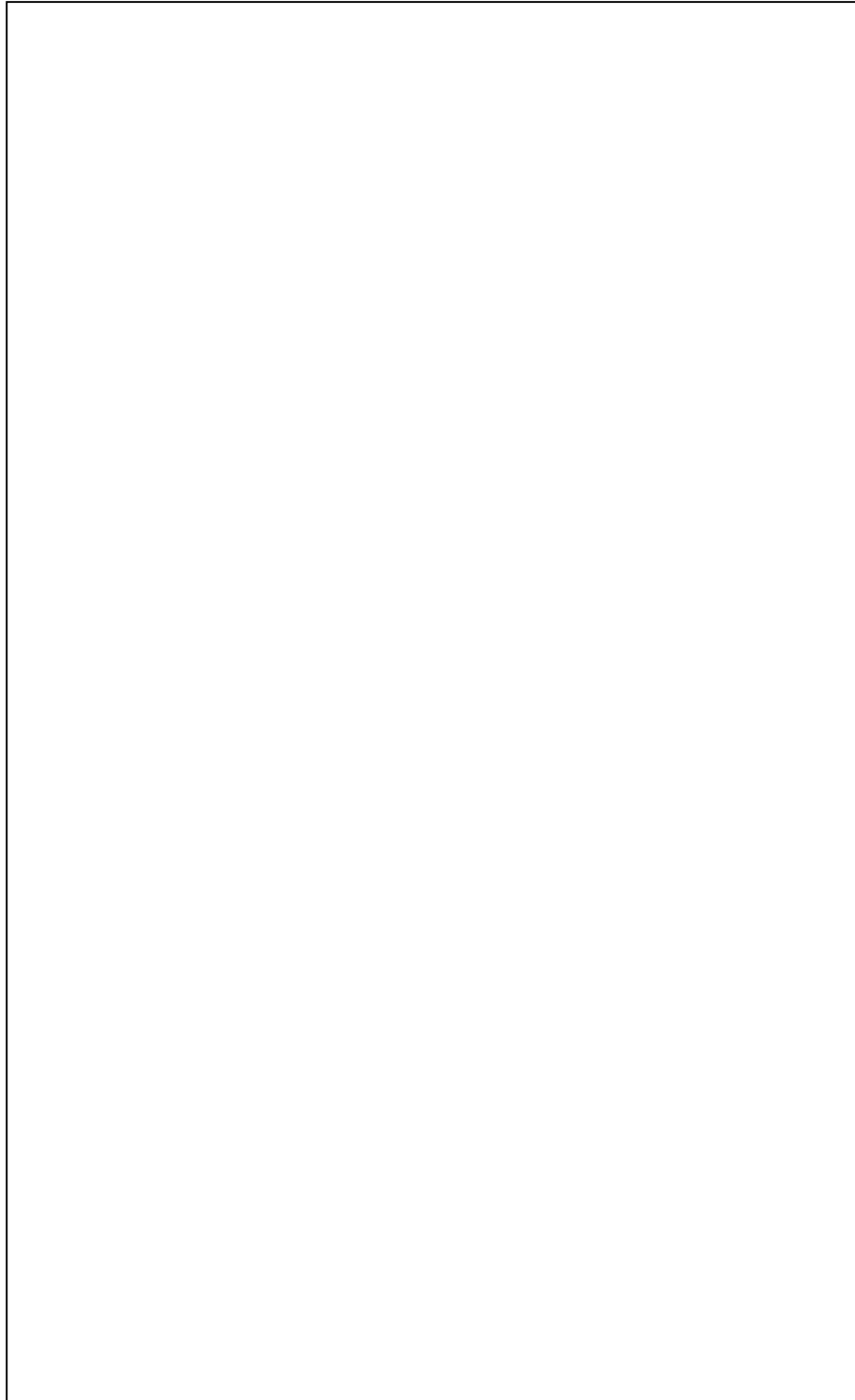
.....

.....

.....

12. Potser consideres que la portada del llibre no és molt adequada per al seu contingut. Quina hauries posat tu? Dibuixa-la ací. Pots emprar la tècnica que més t'agrada: llapis de colors, ceres, aquarel·les, *collage*...

13. L'autora de *Versos diversos* no ha posat títols als poemes que componen el recull. Proposa al teu professor o professora que us els repartiu entre tota la classe i que cadascú n'invente dos.

14. Tu també pots ser poeta. Tria algun dels poemes del recull i elimina les paraules que et pareguen per a després substituïr-les per unes altres que t'agraden i que resulten també significatives. Però, això si, hauràs d'intentar que les últimes paraules de cada vers rimem entre elles. Escriu ací el teu poema.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

15. Tria el poema que més t'haja agradat del recull i il·lustra'l. També el pots aprendre de memòria i recitar-lo en veu alta per a tota la classe.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

16. Recordes el poema de la pàgina 104? L'autora ha fet rimar el número 10 amb el nom «Mateu». Ara és el teu torn: busca noms que rimem amb la resta dels números, per a poder fer-ne un poema per cada un.

Un: .....

Dos: .....

Tres: .....

Quatre: .....

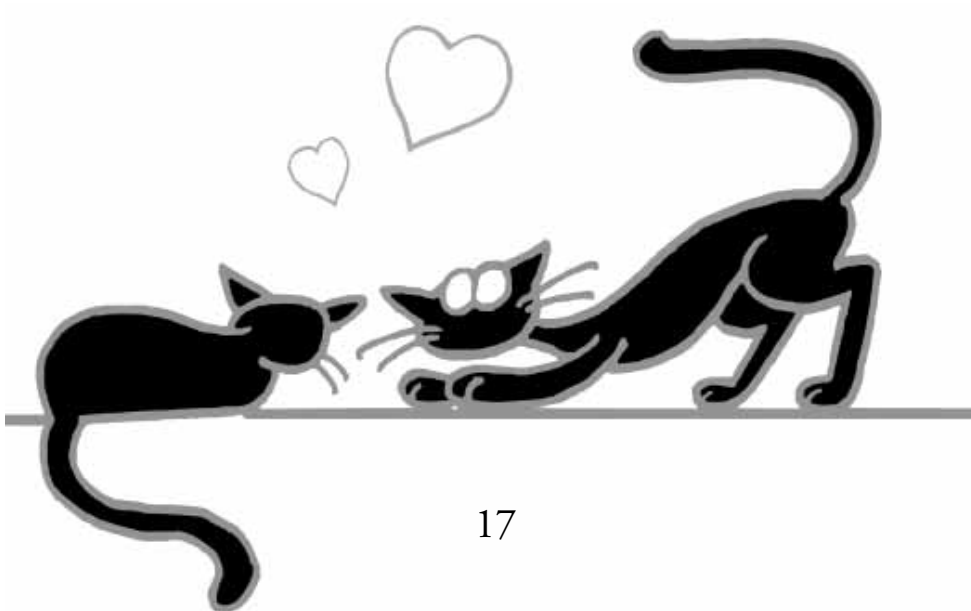
Cinc: .....

Sis: .....

Set: .....

Huit: .....

Nou: .....

Propostes didàctiques referides al llibre
Versos diversos (ISBN: 84-7660-737-7)
© Edicions Bromera, SL
Polígon Industrial 1 - 46600 Alzira
www.bromera.com
© Maria Viu, 2005
Dibuixos de Josep Ferrer, 2003